

Revisionsrapport

*Vänersborgs
kommun*

*Intern kontroll år
2015*

*Henrik Bergh
Mars 2016*

Innehållsförteckning

1.	Sammanfattning.....	3
1.1.	Sammanfattande bedömning.....	3
1.2.	Förslag till åtgärd	4
2.	Inledning.....	5
2.1.	Bakgrund	5
2.2.	Revisionsfråga	5
2.3.	Revisionskriterier	5
2.4.	Metod.....	5
3.	Granskningsresultat.....	6
3.1.	Anvisningar till reglemente för intern kontroll.....	6
3.2.	Kommungemensam kontrollgrupp.....	6
3.2.1.	Kommungemensamt granskningsområde	7
3.3.	Nämndernas redovisning av intern kontroll år 2015.....	7
3.3.1.	Kommunstyrelsen	7
3.3.1.1.	Uppföljning av 2014 års interna kontroll:.....	7
3.3.1.2.	Vår kommentar	8
3.3.1.3.	Intern kontroll år 2015	8
3.3.2.	Byggnadsnämnden	9
3.3.2.1.	Uppföljning av intern kontroll år 2014.....	9
3.3.2.2.	Vår kommentar	9
3.3.2.3.	Intern kontroll år 2015	9
3.3.3.	Samhällsbyggnadsnämnden.	10
3.3.3.1.	Uppföljning intern kontroll år 2014.	10
3.3.3.2.	Vår kommentar	10
3.3.3.3.	Intern kontroll år 2015	10
3.3.3.4.	Vår kommentar	10
3.3.4.	Miljö- och hälsoskyddsnämnden	12
3.3.4.1.	Uppföljning av intern kontroll år 2014.....	12
3.3.4.2.	Intern kontroll år 2015	12
3.3.5.	Kulturnämnden- och fritidsnämnden	13
3.3.5.1.	Uppföljning av 2014 års granskning.....	13
3.3.5.2.	Vår kommentar	13
3.3.5.3.	Intern kontroll år 2015	13
3.3.6.	Socialnämnden	14
3.3.6.1.	Uppföljning av 2014 års granskning.....	14
3.3.6.2.	Vår kommentar	15

3.3.6.3.	Intern kontroll år 2015	15
3.3.6.4.	Vår kommentar	16
3.3.7.	Barn- och Utbildningsnämnden	16
3.3.7.1.	Uppföljning intern kontroll år 2014.	16
3.3.7.2.	Intern kontroll år 2015	17
3.3.8.	Överförmyndarnämnden	18
3.3.8.1.	Vår kommentar	18
3.4.	Kommunstyrelsens utvärdering av intern kontroll år 2015.....	18
3.5.	Redovisning av nämndernas utförda interna kontroll år 2015.....	19
3.5.1.	Vår kommentar	19
3.6.	Redovisning av intern kontroll i årsredovisning år 2015.....	19
3.6.1.	Vår kommentar	20
3.7.	Kommunstyrelsens svar på revisions-skrivelse intern kontroll år 2015.....	20
3.7.1.	Vår kommentar	21
4.	Revisionell bedömning	22

1. *Sammanfattning*

De förtroendevalda revisorerna i Vänersborgs kommun har gett PwC i uppdrag att granska rutinerna för nämndernas arbete med intern kontroll utifrån de regler som anges i reglementet och anvisningar för intern kontroll i Vänersborgs kommun.

Kommunstyrelsen har 2015-01-21 § 10 beslutat att anta nya anvisningar till det av fullmäktige 2011-11-11 § 147 antagna reglemente för intern kontroll och de nya anvisningarna gäller från och med år 2015.

Granskningen syftar till att pröva ändamålsenligheten i nämnders arbete med uppföljning och analys av den interna kontrollen. Granskningen omfattar nämnder inom kommunen under räkenskapsåret 2015.

Granskningens genomförandeplan innehåller följande delar:

- Inhämtande av information och anvisningar gällande rutiner för arbete med intern kontroll år 2015.
- Analys av nämndernas interna kontrollplaner och redovisning av genomförd intern kontroll år 2015.

Granskningsrapporten har varit föremål för sakgranskning av berörda tjänstemän.

1.1. *Sammanfattande bedömning*

Det är positivt att kommunrevisionens synpunkter på de interna kontrollrapporternas utformning har diskuterats i kommunens arbetsgrupp för internkontroll vilket sedan medfört tydligare redovisning med förslag till åtgärd för varje kontrollmål i kontrollrapporterna.

Vår sammanfattande bedömning baserad på genomförda kontrollmål är att kommunens rutiner för uppföljning av intern kontroll fungerar bra.

V vill efter genomförd granskning ändå lyfta fram några områden där vi anser att rutinerna kan förbättras ytterligare.

- Överförmyndarnämnden har i likhet med år 2014 inte upprättat någon intern kontrollplan för år 2015. Däremot så har överförmyndarnämnden fastställt en intern kontrollplan för år 2016.
- Redovisning av uppföljning i den interna kontrollen år 2015 är ibland uppställd så att det är svårt att se vilka synpunkter som avser årets åtgärder jämfört förslag till åtgärd från föregående års interna kontroll.
- Vi anser i likhet med föregående år att det bör upprättas en sammanfattande bedömning av den interna kontrollen i kommunens årsredovisning.

1.2. Förslag till åtgärd

Vi vill efter genomförd granskning föreslå följande förslag till åtgärd:

- Överförmyndarnämnden har antagit en intern kontrollplan för år 2016 varför något förslag till åtgärd inte föreslås.
- Informationen i kommunens årsredovisning bör utvecklas med en sammanfattande bedömning av resultatet av det interna kontrollarbetet under verksamhetsåret.
- Uppställning av uppföljning i 2015 års interna kontroll kan göras tydligare för att särskilja årets granskning mot tidigare års förslag till åtgärd.

2. Inledning

De förtroendevalda revisorerna i Vänersborgs kommun har gett PwC i uppdrag att granska rutinerna för nämndernas arbete med intern kontroll.

2.1. Bakgrund

Revisorerna har efter en riskbedömning beslutat att genomföra en granskning av nämndernas arbete med intern kontroll utifrån vad som anges i det interna kontrollreglementet samt även i övrigt bedöma arbetet med intern kontroll.

2.2. Revisionsfråga

Granskningen ska besvara följande revisionsfråga:

Att pröva ändamålsenligheten i nämndernas arbete med prövning och analys av den interna kontrollen och omfattar berörda nämnder inom kommunen under räkenskapsåret 2015.

2.3. Revisionskriterier

För att kunna besvara den övergripande revisionsfrågan har följande revisionskriterier utarbetats:

- Om nämnden vid sin uppföljning av intern kontroll redovisar tydliga förslag till åtgärd för de brister som redovisas samt om det tydligt framgår hur föregående års brister har åtgärdats.
- Om kommunstyrelsen erhållit en sammanställning över nämndernas redovisning av den interna kontroll som underlag för en samlad bedömning av det interna kontrollarbetet.
- Kommunstyrelsens svar på synpunkter som lämnats i revisionskrivelse 2014-05-13 gällande kommunens arbete med intern kontroll år 2013.

2.4. Metod

Vi har tagit del av nämndernas interna kontrollplaner och redovisning av intern kontroll år 2015 samt övriga dokument som är hänförliga till detta arbete.

Vi har granskat förslag till åtgärd i den interna kontrollen år 2015 och i några fall har vi som dokumentation även lyft fram vissa delar av texten ”resultat och analys”.

Vi har granskat om nämnderna på ett tydligt sätt redovisat verkställighet av de beslutade åtgärder som redovisats i den interna kontrollen år 2014.

Granskningsrapporten har varit föremål för sakgranskning av berörda tjänstemän.

3. Granskningsresultat

3.1. Anvisningar till reglemente för intern kontroll

Kommunstyrelsen har 2015-01-21 § 10 beslutat att anta nya anvisningar till det av fullmäktige 2011-11-11 § 147 antagna reglemente för intern kontroll och de nya anvisningarna gäller från år 2015.

Redovisning av utförd intern kontroll

Rapporten över utförd intern kontroll skall redovisas till nämnderna på ett enhetligt sätt enligt anvisad mall och sammanfatta granskningarna per de kontrollområden som genomförts med angivande av metod, iakttagelser, resultat, och slutsatser samt förslag till åtgärder skall anges om kontrollen visar på brister.

Information till kommunstyrelse och revisorer

Nämndernas protokoll och rapporter över intern kontroll skall delges kommunstyrelsen och revisorerna efter beslut i nämnd. För att ge en samlad bild anmäls alla rapporter till kommunstyrelsen i samband med uppföljning av kommunstyrelsens interna kontrollplan.

3.2. Kommungemensam kontrollgrupp

Inför upprättande och fastställelse av nämndernas interna kontrollplaner så har den kommungemensamma kontrollgruppen fört diskussioner om risk och väsentlighet samt analysera ett antal kontrollområden som underlag för upprättande av förslag till nämndernas interna kontrollplaner.

Den gemensamma internkontrollgruppen har under året bland annat haft uppe följande på agendan:

- Utvärdering av föregående år
- Information om revisionens pågående/avslutande granskningar (stående punkt)
- Metodgenomgång för granskning
- Nämndernas val av kontrollområde samt bevakning av bidrag (Uppstart med kontrollfrågor samt uppföljning)
- Diskussion om arbete med risk och väsentlighetsanalyser och övriga punkter som kan vara underlag för internkontrollplaner
- Erfarenhet från nämndernas granskningar samt diskussion om mallar för planer och återrapportering
- Diskussion/presentation om IT-stöd (Stratsys) för Risk- och väsentlighetsanalyser och eventuellt för IK-plan och återrapportering.

Under året har man också genomfört en intern halvdagarskurs gällande området intern kontroll.

3.2.1. *Kommungemensamt granskningsområde*

Inför upprättande och fastställelse av nämndernas interna kontrollplaner så har den kammungemensamma kontrollgruppen fört diskussioner om risk och väsentlighet samt analyserat ett antal kontrollområden.

Detta som underlag för upprättande av förslag till nämndernas kammungemensamma granskningsområde i de interna kontrollplanerna och därefter har man valt att föreslå ansökan om bidrag som ett kammungemensamt granskningsområde.

Ansökan om bidrag

Bevaka att de bidrag som verksamheten har rätt till söks. Ett gemensamt frågeformulär (checklista) har tagits fram utifrån vilken förvaltningarna har att bedöma om man har tillräckligt tydliga skriftliga regler för bevakning av att ansökan om bidrag upprättas där så är möjligt.

Uppföljning av 2014 års interna kontroll

Obligatorisk årligen återkommande gemensamt granskningsområde.

3.3. *Nämndernas redovisning av intern kontroll år 2015*

Enligt reglementet för intern kontroll så skall varje nämnd årligen fastställa en särskild plan för granskning av den interna kontrollen och resultatet skall med utgångspunkt från den interna kontrollplanen årligen rapporteras till nämnden.

3.3.1. *Kommunstyrelsen*

Kommunstyrelsen antog vid sammanträde 2015-01-29 § 9 en plan för intern kontroll varefter redovisning samt beslut om åtgärd har fastställts av kommunstyrelsen vid sammanträde 2016-02-10 § 37 enligt följande:

3.3.1.1. *Uppföljning av 2014 års interna kontroll:*

Rutin för hur beslut verkställs Granskningen visade att det finns beslutade modeller, för när och hur ofta, kommunstyrelsens beslut redovisas till styrelsen och inte färdigbehandlade motioner och medborgarförslag rapporteras till kommunfullmäktige. Däremot konstaterades att det saknades fastställda riktlinjer om hur kommunfullmäktiges övriga uppdrag ska återredovisas till kommunfullmäktige.

IT säkerhet vid byte av datormiljö IT säkerhet är ett ständigt pågående arbete då risker förändras hela tiden och IT chefen ansåg att byte av IT miljö bidragit till att öka driftsäkerheten. I granskningen framkom att den nuvarande informationssäkerhetspolicyen är daterad att gälla 2009-2012. Mot bakgrund av detta och utifrån att kommunen har infört en ny IT plattform under år 2014 så rekommenderas att det borde göras en uppdatering av policy och riktlinjer kring informationssäkerhet under år 2015.

Arbetet med detta har ännu inte börjat.

3.3.1.2. Vår kommentar

Det är ibland svårt att särskilja årets granskning mot tidigare års påtalade brister. Vi föreslår att man tar in föregående års beslutade åtgärd för att tydligare se vad det är för beslut man skall följa upp och verkställa.

3.3.1.3. Intern kontroll år 2015

Ansökan om bidrag

Resultat och analys

Inom kommunstyrelsens verksamhetsområde finns ett fåtal bidrag att söka. Berörd handläggare bevakar sitt ansvarsområde och bedömningen är att det finns rutiner för bevakning för tillämpliga bidrag inom kommunstyrelsens verksamhet.

Beslutad åtgärd

Uppföljning av kontrollområde sker alltid vid nästa års granskning och då de riktade statsbidragen blir fler år 2016 så kommer uppföljning att ske så att nämnderna har kännedom om dessa.

Verksamhetssystem driftsbrott

Resultat och analys

Det finns inget avtal mellan IT och systemägarna. Kraven på systemägarna gällande tillgänglighet till systemen stämmer ändå överens med IT chefens uppfattning. IT chefen och systemägarna har samma tolkning gällande ansvars- och rollfördelning av drift, underhåll och systemsäkerhet. Dessa stämmer dock inte överens med kommunens antagna IT strategi och Informationssäkerhetspolicy. Enligt den senare ska systemägare upprätta en systemsäkerhetsplan och hot- och riskanalys vilket inte gjorts.

Beslutad åtgärd

IT strategin och Informationssäkerhetspolicyen bör uppdateras gällande ansvar, roller och innehåll mellan systemägare/systemförvaltare och IT avdelningen. Ekonomikontoret undersöker möjligheterna att teckna serviceavtal med inställetid avseende ekonomisystemet.

Allmänna handlingar

Resultat och analys

Resultatet av intervjuerna visar att kunskapen om rutinerna och lagstiftningen kring hantering av allmän handling är god i de flesta fall. I något fall fanns brist gällande kunskap om kravet på diarieföring av avtal. Vidare hade en person inte lämnat fullmakt för postöppning, vilket åtgärdats. Behovet av information avseende allmänna handlingar för ett kontor framfördes.

Beslutad åtgärd:

Information om allmänna handlingar lämnas till berört kontor.

3.3.2. Byggnadsnämnden

Byggnadsnämnden antog vid sammanträde 2015-03-03 § 29 en plan för intern kontroll varefter redovisning och granskning har skett och beslut om åtgärd har fastställts vid nämndens sammanträde 2015-12-08 § 162 enligt följande:

3.3.2.1. Uppföljning av intern kontroll år 2014

Fakturerings av avgifter Fakturerings av avgifter skedde föregående år i två olika system då ett nytt ärendehanteringssystem togs i bruk. Då det initialt fanns brister i debiteringsrutinen i det nya systemet har uppföljning skett i år och det kan konstateras att de brister som fanns har arbetats bort samt att rutiner skrivits ned.

3.3.2.2. Vår kommentar

Det är ibland svårt att särskilja årets granskning mot tidigare års påtalade brister. Vi föreslår att man tar in föregående års beslutade åtgärd för att tydligare se vad det är för beslut man skall följa upp och verkställa.

3.3.2.3. Intern kontroll år 2015

Ansökan om bidrag

Resultat och analys

Förutom att själv leta på olika hemsidor, Boverket och Tillväxtverket, finns också ofta möjlighet att anmäla sig till nyhetsbrev för att ta del av informationen rörande projekt och fonder där bidrag kan sökas. Samtliga verksamheter saknar rutiner för att söka bidrag.

Beslutad åtgärd

För byggnadsförvaltningens del sköts hanteringen på ett så bra sätt som det går utifrån de förutsättningar som finns. En nedskrivna rutin bör tas fram eftersom den kan underlätta sökandet, då det inte alltid är helt enkelt att hitta de bidrag som finns att söka.

Nytt ärendehanteringssystem Inga förslag till åtgärd

Verkställighet av beslut

Beslutad åtgärd

I de fall lov och tillstånd sökts fungerar de inarbetade rutinerna som finns i allt väsentligt. När det gäller de fall då åtgärder gjorts utan lov och tillstånd behövs mer resurser läggas för att kunna följa upp det. Ett arbete har inletts med tillsynsplaner. Hur detta arbete fortskrider kommer följas upp i nästa års granskning.

Flexitidssaldo

Beslutad åtgärd

För att inte hamna i en situation där arbetsbelastningen riskerar att leda till ohälsa för per personalen på bygglovsavdelningen och för verksamhetscheferna så bör åtgärder att se över arbetsfördelningen inledas.

3.3.3. Samhällsbyggnadsnämnden.

Samhällsbyggnadsnämnden antog vid sammanträde 2015-03-19 en plan för intern kontroll varefter redovisning och granskning har skett och beslut om åtgärd har fastställts vid nämndens sammanträde 2016-01-28 § 6 enligt följande:

3.3.3.1. Uppföljning intern kontroll år 2014.

Granskning av underlag för utbetalning av bostadsbidrag Granskningen visade att reglemente och delegat följs men att attestförfarandet borde ses över. Översyn av attestförfarandet har gjorts och tillsvidare så hanteras det som tidigare. En ny organisation när det gäller handläggandet av bidragen kommer att träda i kraft våren 2016, vilket kan ge möjlighet till förändringar av rutinerna. Arbeta pågår med att förbättra den dokumentation som sker på annat sätt än genom inkomna handlingar.

3.3.3.2. Vår kommentar

Det är ibland svårt att särskilja årets uppföljande granskning mot tidigare års påtalade brister. Vi föreslår att man tar in föregående års förslag till åtgärd för att man tydligare skall se vad det är för beslut man skall följa upp och verkställa.

3.3.3.3. Intern kontroll år 2015

Ansökan om bidrag

Resultat och analys

Bra rutiner finns, så inga ytterligare åtgärder behövs. Det som kan övervägas är om det ska utses någon att vara ersättare där det idag inte finns någon ersättare samt att eventuellt överväga att ta fram någon metod för att bevaka bidrag.

3.3.3.4. Vår kommentar

Varför inte lyfta fram det som bör övervägas som ett förslag till åtgärd.

Uppföljning av rutiner för vinterväghållning

Resultat och analys

Granskningen visar att den rutin som arbetades fram som en följd av revisionsrapporten i början på 2015 efterföljs samt att tidigare beslutade åtgärder följs.

Det finns en speciell "snöpärm" som förvaras i beredskapsväskan som följer den aktuella arbetsledaren. Där förvaras dagboksbladen. Snöröjningen sker endast på order från enhetschef och arbetsledare i beredskap, beställningen skrivs upp i "snöpärmen". En arbetsledare gör avstämning mot arbetsorder och GPS innan godkännande av debitering, de signerade följesedlarna bifogas fakturan.

I reglerna för snöröjningsarbete framkommer att signerade följesedlar skall bifogas fakturan, att leverantören har att följa antagna bestämmelser för snöröjning samt vid vilken tidpunkts engångsersättning utbetalas. Vid senaste förlängning av snöröjningsavtalet har "Regler för snöröjningsarbete i Vänersborgs kommun" underrättats leverantör.

Beslutad åtgärd

Inget förslag till åtgärd mer än att stickprov ska göras varje år i den årliga interna kontrollen och redovisas under rubriken övrig intern kontroll.

Verkställighet av beslut Inga förslag till åtgärd.

Ansökan om bidrag till enskild väghållning

Resultat och analys

Beslutet för den nya rutinen fastställdes i september 2015 av kommunfullmäktige. Inför bidragsåret 2014 skickades det ut information om att ansökan för bidraget ska göras årligen till de som tidigare fått utbetalt bidrag. Då rutinen omarbetas till att förtydliga att ansökan måste komma in årligen har inte alla de som tidigare fått bidraget ansökt om det. Rutinen som finns är ändamålsenlig dock har granskningen lett till ändrad attestordning. Filen attesteras nu av behöriga personer innan den skickas för inläsning till ekonomikontoret. Verifikationsunderlaget är en sammanställning som upprättas av handläggaren, denna har granskats av ytterligare en handläggare innan det går iväg till betalning.

Beslutad åtgärd

Inga avvikelser från regelverket har förekommit varför något beslut till åtgärd inte har tagits. Granskningen har medfört att attestordningen har ändrats och rutinen har uppdaterats med dessa ändringar.

3.3.4. Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljönämnden antog vid sammanträde 2015-03-16 antagit en plan för intern kontroll varefter redovisning och granskning har skett och beslut om åtgärd har fastställts vid nämndens sammanträde 2015-12-07 § 99 enligt följande:

3.3.4.1. Uppföljning av intern kontroll år 2014.

Inga åtgärder föreslås.

3.3.4.2. Intern kontroll år 2015

Ansökan om bidrag

Resultat och analys

Inga åtgärder föreslås då det finns en tydlig roll och ansvarsfördelning samt metod för bevakning av bidrag.

Nytt ärendehanteringssystem

Resultat och analys

Svarsfrekvensen på enkäten var 100 %. Av personalen tyckte cirka 60 % att ärendehanteringssystemet uppfyllde förväntningarna och 70 % ansåg att systemet är ändamålsenligt. Av de svarande tyckte cirka 60 % att de fått tillräcklig utbildning och cirka 65 % hade kännedom om att det fanns lathundar och handböcker.

Beslutad åtgärd

Information ges till medarbetare om var handböcker och lathundar finns tillgängliga samt på arbetsplatsmöte diskutera behovet av ytterligare en utbildningsinsats utifrån de synpunkter som framkom i enkäten.

Synpunkts hantering

Resultat och analys

Det finns inga kommungemensamma eller förvaltningsspecifika riktlinjer för synpunkts- och klagomålshantering. Det finns en blankett för anmälan av synpunkter och klagomål på kommunens hemsida.

Tidigare skickade förvaltningen ut synpunktskort i samband med beslutade ärenden men upphörde med detta i avvaktan på en kommungemensam riktlinje för synpunktshantering.

Beslutad åtgärd

Framtagande av skriftliga rutiner för synpunktshantering bör övervägas.

3.3.5. **Kulturnämnden- och fritidsnämnden**

Kulturnämnden antog vid sammanträde 2015-03-23 § 23 en plan för intern kontroll varefter redovisning och granskning har skett och beslut om åtgärd har fastställts vid nämndens sammanträde 2015-11-02 § 75 enligt följande:

3.3.5.1. **Uppföljning av 2014 års granskning**

Incident och skadeanmälningar för materiella skador För att granska om rutinen för incident och skadeanmälan var känd gjordes en enkätundersökning till enhetschef, stickprovskontroller i ekonomi- och diarieföringssystemet. Resultatet visar på att det fanns händelser som inte var anmälda i incident – och skadeanmälningssystemet.

Under hösten 2014 infördes ett nytt system för anmälan av tillbud och olycksfall. Alla chefer fick utbildning i det nya systemet. En jämförelse mellan åren pekar på en ökning av antalet anmälda incident och skadeanmälningar sedan införandet av det nya systemet.

3.3.5.2. **Vår kommentar**

Det är ibland svårt att särskilja årets uppföljande granskning mot tidigare års påtalade brister. Vi föreslår att man tar in föregående års förslag till åtgärd för att man tydligare skall se vad det är för beslut man skall följa upp och verkställa.

3.3.5.3. **Intern kontroll år 2015**

Ansökan om bidrag

Resultat och analys

Sju tjänstemän inom Kultur- och Fritidsförvaltningen har fått förfrågan om bevakning av statsbidrag genom att få svara på ett antal frågor. Frågorna berörde ansvar, bevakning, ansökan, beslut, uppföljning, redovisning och rutin.

På frågorna om det finns en ansvarig person utsedd och om det finns någon back-up svarade fyra av fem personer att det finns ansvariga som söker bidrag i deras verksamhet, men det är endast en av fem som har back-up.

Respektive verksamhetsansvarig bevakar sina granskningsområden genom kontakt i nätverk och/eller besök på hemsidor hos de myndigheter, institutioner, organisationer, eller liknande som betalar ut bidrag. De personer som bevakar bidrag är också de som söker bidragen. I svaren framgår att inte alla skickar ansökan till diariet för diarieföring samt att de inte har någon rutin för hantering. Det är även ovanstående personer som även sköter bevakningen om beslut samt skickar underlag till ekonomikontoret så att pengarna bokförs på rätt kodsträng.

Ansvarig person för uppföljning är den som ansökt om bidraget från början. Alla verksamheter svarade att det idag inte finns någon dokumenterad rutin för bidragsprocessen, däremot har alla påbörjat arbetet med att skapa var sin rutin för respektive verksamhet.

Beslutad åtgärd

Alla ansökningar och beslut ska skickas till diariet för diarietföring. Utarbeta rutin för bevakning av olika bidrag och bidragsansökan samt säkerställa att det finns back-up för bevakning av bidrag inom verksamheten.

Ansökan om bidrag från föreningar

Resultat och analys

Stickprovskontroller visade att ansökningarna var korrekt ifyllda, samt att samtliga dokument som krävdes var bifogade. Granskningen visar att regelverket följs och att underlaget finns enligt gällande regelverk, men att det saknas tydlig dokumentation och rutiner för handläggning. Stickprovskontroller görs men dokumenteras inte och utbetalningarna görs före delegeringsbeslut fattas.

Beslutad åtgärd

Upprätta rutin för handläggning och checklista för bidragshandläggning, samt dokumentation för vad som ska ingå i stickprovskontrollen. Delegeringsbesluten ska fattas före bidragsutbetalning sker.

Representation mutor och jäv

Resultat och analys

Ingen av de svarande har uppgett att de har kännedom om jävssituationer inom kommunen som lett till att beslut eller myndighetsutövning har påverkats. Vid misstanke om någon form av oegentlighet uppger 54 % att de vet vem de kan vända sig till.

Beslutad åtgärd

Genomföra utbildningsinsatser för all personal inom förvaltningen i syfte att lyfta kunskapsnivån, minska osäkerheten bland personal samt minska risken för att oegentlighet förekommer i verksamheten. Ge förvaltningschefen i uppdrag att uppmana samtliga chefer att löpande lyfta dessa frågor vid arbetsplatsträff eller liknande.

3.3.6. Socialnämnden

Socialnämnden antog vid sammanträde 2015-03-26 en plan för intern kontroll varefter redovisning och granskning har skett och beslut om åtgärd har fastställts vid nämndens sammanträde 2015-12-17 § 214 enligt följande:

3.3.6.1. Uppföljning av 2014 års granskning.

Delegerad hemsjukvård Granskning av delegerad hemsjukvård har påbörjats och kommer att redovisas på socialnämndens sammanträde i april 2015. Det har genomförts en uppföljande granskning som rapporterats separat till nämnden.

3.3.6.2. Vår kommentar

Det framgår inte när denna avrapportering har skett och inte heller vad denna rapport har resulterat i för åtgärd.

Det är ibland svårt att särskilja årets uppföljande granskning mot tidigare års påtalade brister. Vi föreslår att man tar in föregående års förslag till åtgärd för att man tydligare skall se vad det är för beslut man skall följa upp och verkställa.

3.3.6.3. Intern kontroll år 2015

Avgiftshantering

Resultat och analys

Revisionen har i rapport påpekat att det inte var förenligt med god intern kontroll att en och samma handläggare sköter hela ledet i ett avgiftsärende. Den 1 januari infördes en ny rutin med månatlig uppföljning och stickprov i handläggningen för att säkra att den sköts på ett korrekt sätt.

Resultatet från stickproverna påvisade i stort sett samma nämligen att det saknades en stor mängd inlämnade inkomstredovisningar. Detta skall enligt regelverket föranleda att brukaren skall få maxtaxa. Detta har gjorts för nya brukare och kommer att succesivt aktualiseras under år 2016 för alla brukare. Man kommer också att ges möjlighet att få maxtaxa om man som brukare inte vill uppge sina inkomster. Detta är också förenligt med regelverket. Omfattningen på stickprovshandlingen har efter ett kvartal bedömts som för omfattande i samråd med ekonomikontoret och kommunstyrelsen varför stickprov i fortsättningen genomförs med ett färre antal prov omfattande 12 stycken per månad.

Syftet med kontrollen är att säkerställa att den nya uppföljnings- och stickprovskontrollrutinen för avgiftshantering är effektiv, ändamålsenlig och att den tillämpas. Förvaltningen anser nu att risken med att en och samma handläggare handlägger ärende i alla led är minimerad i och med att rutinen med stickprovshandling har genomförts.

Beslutad åtgärd

Avgiftshandläggningens nya uppföljnings – och stickprovsrutin följs och omfattningen av genomförda kontroller har minskats till en mer lämplig nivå utifrån det goda resultatet av dem, varför ingen ytterligare åtgärd är nödvändig.

Ansökan om bidrag

Resultat och analys

Det saknas en generell rutin inom förvaltningen för detta men förvaltningen bedöms ändå ha goda möjligheter att ha kontroll på denna fråga. Det sker en omfattande kommunikation in till förvaltningen om bidrag att söka.

Det bedöms inte nödvändigt att ta fram ytterligare en rutin särskilt för denna fråga då förvaltningen redan bedöms ha goda möjligheter att få information om vilka bidrag som är möjliga att söka.

Beslutad åtgärd

Det finns ingen särskild fastställd rutin för att bevaka att förvaltningens verksamheter söker de bidrag som den är berättigad till. Det bedöms i dagsläget inte nödvändigt då förvaltningen bedöms ha stor kunskap om vilka bidrag som är tillgängliga att söka.

Bevakning av LAS dagar:

Resultat och analys

Inga förslag till åtgärd. Socialförvaltningen vill ändå fästa uppmärksamheten på att man har ett IT stöd i Heroma LAS-modul som inte fungerar och man menar att ett fungerande IT stöd på detta område måste till omgående.

3.3.6.4. Vår kommentar

Varför inte lyfta in ovanstående reflektioner som ett förslag till åtgärd.

Systematiskt kvalitetsledningsarbete: Inga förslag till åtgärd.

Riktlinjer för hantering privata medel

Beslutad åtgärd:

Under år 2016 skall det utredas vidare om det går att införa korthantering istället för kontanthantering av privata medel. Frågor om arkivering behöver också ses över samt vissa redaktionella ändringar. Det bedöms att en översyn av hanteringen av ansvarsförbindelser inom hanteringen av privata medel behöver göras som en uppföljning av denna granskning.

3.3.7. Barn- och Utbildningsnämnden

Barn- och Utbildningsnämnden antog vid sammanträde 2015-03-17 en plan för intern kontroll varefter redovisning och granskning har skett och beslut om åtgärd har fastställts av nämnden vid sammanträde 2015-11-09 § 123 enligt följande:

3.3.7.1. Uppföljning intern kontroll år 2014.

Uppföljning löner: Stickprovsgranskning i lönesystemet och intervjuer med lönehandläggare visade att det fanns brister inom uppföljning och åtgärder när det gällde frånvaro- och arbetstidsärenden.

Dessa har till viss del åtgärdats men några avvikelser kvarstår fortfarande. Eftersom det fortfarande uppstår avvikelser bör uppföljning göras även för år 2016.

Kontanthantering Brister som fanns i intern kontroll år 2013 var att egna rutiner saknades och enligt granskning följdes kommunens rutiner för kontanthantering

inte på ett tillfredställande sätt. Vid granskning år 2015 fanns det fortfarande brister som åtgärdats under året.

3.3.7.2. Intern kontroll år 2015

Ansökan om bidrag. Inga förslag till åtgärd

Skolpliktsbevakning:

Resultat och analys

Det finns rutiner och riktlinjer kring skolpliktsbevakning men dokumenten är inte helt tydliga då det finns två dokument som tar upp Skolpliktsbevakning.

Ansvarsfördelning i både "Rutin för Skolpliktsbevakning i grundskola och grundsärskola i Vänersborgs kommun" och "Riktlinjer för skolpliktsbevakning" är tydliga i ansvar och rollfördelning inom den kommunala verksamheten. I Riktlinjer för skolpliktsbevakning står det att de fristående skolorna ska ansvara för att informera förvaltningen vid elevers ogiltiga frånvaro. Dock är rutinerna inte lika tydliga i roller och ansvar gällande hur denna information ska hanteras.

Beslutad åtgärd

Omarbeta befintliga rutiner till en rutin. Rutinen ska vara tydlig i att den omfattar kommunens alla barn, det vill säga även de barn som går i en enskild skola och går i en annan kommun.

Säkerställa rutin för ekonomisk uppföljning

Beslutad åtgärd

Under år 2015 har en ny rutin för ekonomisk uppföljning arbetats fram och uppföljningsarbetet kommer att bedrivas enligt denna rutin framöver.

Synpunkter och klagomålshantering

Resultat och analys

Synpunkter som inkommer till förvaltningen sammanställs inte på något annat sätt än att man återfinner ärendet i diariet. Meningen med synpunkts- och klagomålshandlingen enligt Skollagen är att det skall vara en del av det systematiska kvalitetsarbetet.

Beslutad åtgärd

Rutin för hantering av klagomålshantering inom nämnden ska upprättas och kommuniceras så att alla känner till den.

Synpunkts- och klagomålshantering bör ingå tydligt i planen för det systematiska kvalitetsarbetet så att synpunkterna/klagomålen ingår i ett lärande om den egna verksamheten.

3.3.8. Överförmyndarnämnden

Överförmyndarnämnden hade inte upprättat någon intern kontrollplan för sin verksamhet år 2014 och vi har inte heller erhållit något underlag för år 2015.

3.3.8.1. Vår kommentar

Överförmyndarnämnden har på samma sätt som övriga nämnder i kommunen en skyldighet att följa reglementet för intern kontroll vilket då innefattar uppföljning av intern kontroll med utgångspunkt från en av nämnden fastställd intern kontrollplan.

Överförmyndarnämnden kommer att fastställa en internkontrollplan för år 2016.

3.4. Kommunstyrelsens utvärdering av intern kontroll år 2015

Enligt reglementet för intern kontroll § 11 så skall kommunstyrelsen med utgångspunkt från nämndernas rapporter föreslå förbättringar och förändringar i kommunens samlade system för intern kontroll.

Nämndernas utvärdering av intern kontroll har vid kommunstyrelsens sammanträde 2016-02-10 § 38 redovisats av ansvarig handläggare för den interna kontrollen på ekonomikontoret.

Vid sammanträdet visade handläggare powerpointbilder och när gäller den kungemensamma kontrollområden berättade handläggare hur granskningen gått till (metoden) och redogjorde muntligt om resultatet från nämnderna avseende detta kontrollområde.

I den tjänsteskrivelse som handläggare lämnat till sammanträdet så framgår att Samhällsbyggnadsnämndens rapportering av utförd intern kontroll för år 2015 kommer att behandlas på nämndsammanträdet i januari år 2016 på grund av sjukdom.

3.5. Redovisning av nämndernas utförda interna kontroll år 2015

Redovisning av nämndernas utförda interna kontroll 2015

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelseförvaltningen har i skrivelse 2015-12-18 redovisat att kommunens alla nämnder har antagit planer för den interna kontrollen 2015. Nämnderna har genomfört granskningar inom följande kommungemensamma kontrollområden:

Ansökan av bidrag

Uppföljning av 2014 års granskning

Nämndernas rapporter redovisas för Kommunstyrelsen för att informera om nämndernas arbete med den interna kontrollen. I dokumenten finns nämndernas redogörelser för utförd granskning, synpunkter samt förslag till åtgärder. Det kan konstateras att nämnderna, förutom Överförmyndarnämnden, utfört arbete enligt det reglemente som Kommunfullmäktigefastställt. Enligt protokoll från Överförmyndarnämnden 2015-09-23, § 87, kommer nämnden att anta en plan för 2016. Respektive nämnd är ansvarig för att den interna kontrollen är tillräcklig inom sina verksamhetsområden.

Ärendet har beretts av Kommunstyrelsens arbetsutskott.

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen noterar informationen och konstaterar att Överförmyndarnämnden kommer att anta en intern kontrollplan för 2016 och att nämnderna i övrigt utfört intern kontroll enligt Kommunfullmäktiges reglemente för intern kontroll.

3.5.1. Vår kommentar

Det är positivt att kommunstyrelsen får en samlad skriftlig och muntlig information om det interna kontrollarbetet som utförts samt att man får tillfälle att ställa frågor som rör detta område.

Vi har i tidigare års granskningar rekommenderat kommunstyrelsen att i särskilt beslut uttala sin bedömning av det interna kontrollarbetet i kommunen baserad på nämndernas rapporter. Då denna synpunkt inte har delats av kommunstyrelsen så ser vi inte längre något skäl att driva frågan vidare även om vår ståndpunkt i sak inte har ändrats.

3.6. Redovisning av intern kontroll i årsredovisning år 2015

Vi har erhållit följande utkast gällande information om nämndernas uppföljning och utvärdering av den interna kontrollen i årsredovisningen för år 2015:

Intern kontroll

Det övergripande syftet med intern kontroll är att säkra en effektiv förvaltning och att undvika att det begås allvarliga fel. I Vänersborgs kommun finns ett reglemente antaget av fullmäktige 2011-11-23 § 147 som förtydligar ansvaret för den interna kontrollen. Under året har kommunstyrelsens antagit anvisningar till fullmäktiges internkontrollreglemente. Varje nämnd antar årligen internkontrollplaner, som innehåller både kommungemensamma kontrollområden och nämndspecifika områden för nämndens verksamhet. Resultatet från granskningarna enligt internkontrollplanen sammanställs och rapporteras till nämnden. Utöver beslutade internkontrollplaner görs även årliga granskningar av t ex. registrerade beslutsattestanter och inventering av anläggningstillgångar. Nämndernas rapporter delges kommunstyrelsen efter att respektive nämnd behandlat rapporten. En kommungemensam arbetsgrupp samordnar arbetet. För 2015 var det kommungemensamma granskningsområdena ansökan av bidrag, vars syfte var att granska att det fanns rutiner för att bevaka att de bidrag som verksamheten är berättigade till söks. Överförmyndarnämnden kommer att anta en internkontrollplan för 2016 och annars konstaterats att nämnderna i övrigt utfört internkontroll enligt kommunfullmäktiges reglemente för internkontroll. Uppföljning av mål görs i delårsrapporter och i årsredovisningen.

3.6.1. Vår kommentar

Vi rekommenderar i likhet med tidigare år att kommunens årsredovisning utvecklas så att den också innefattar en sammanfattande bedömning av det interna kontrollarbete som utförts.

3.7. Kommunstyrelsens svar på revisions-skrivelse intern kontroll år 2015

Kommunrevisionen har i en revisionsskrivelse 2015-05-20 till kommunstyrelsen framfört synpunkter på kommunens rutiner för uppföljning av intern kontroll år 2014 där man pekat på brister inom följande områden:

- Överförmyndarnämnden har på samma sätt som övriga nämnder i kommunen en skyldighet att följa reglementet för intern kontroll vilket då innefattar uppföljning av intern kontroll med utgångspunkt från en av nämnden fastställd intern kontrollplan.
- Nämndernas rapportering av utförd granskning enligt intern kontrollplan är informativ, överskådlig och enhetlig men den kan förbättras ytterligare genom att förslag till åtgärd ännu tydligare anges för varje kontrollmål.
- Kommunstyrelsen bör i särskilt beslut göra en sammanfattande bedömning av nämndernas rapportering om utförd intern kontroll.
- Informationen i kommunens årsredovisning bör utvecklas med en sammanfattande bedömning av det interna kontrollarbetet.

Kommunstyrelsen har 2015-08-26 § 153 besvarat kommunrevisionens skrivelse och av svaret framgår följande:

- Kommunstyrelsen delar inte kommunrevisionens synpunkt att kommunstyrelsen i särskilt beslut skall göra en sammanfattande bedömning av nämndernas rapportering om utförd intern kontroll.

-
- Kommunrevisionens synpunkt om de interna kontrollrapporternas utformning kommer att diskuteras i kommunens arbetsgrupp för intern kontroll.

3.7.1. Vår kommentar

Överförmyndarnämnden har fastställt en intern kontrollplan för år 2016.

Vi har i tidigare års granskningar rekommenderat kommunstyrelsen att i särskilt beslut uttala sin bedömning av det interna kontrollarbetet i kommunen baserad på nämndernas rapporter. Då denna synpunkt inte har delats av kommunstyrelsen så ser vi inte längre något skäl att driva frågan vidare även om vår ståndpunkt i sak inte har ändrats.

Vi rekommenderar i likhet med tidigare år att kommunens årsredovisning utvecklas så att den också innefattar en sammanfattande bedömning av det interna kontrollarbete som utförts.

Det är positivt att kommunrevisionens synpunkt om de interna kontrollrapporternas utformning diskuteras i kommunens arbetsgrupp för intern kontroll.

4. Revisionell bedömning

Vår sammanfattande bedömning baserad på genomförda kontrollmål är att kommunens rutiner för uppföljning av intern kontroll fungerar bra.

Det är positivt att kommunrevisionens synpunkter på de interna kontrollrapporternas utformning har diskuterats i kommunens arbetsgrupp för internkontroll vilket sedan medfört tydligare redovisning med förslag till åtgärd för varje kontrollmål i kontrollrapporterna.

Vi vill efter genomförd granskning ändå lyfta fram några områden där vi anser att rutinerna kan förbättras ytterligare.

- Överförmyndarnämnden har i likhet med år 2014 inte upprättat någon intern kontrollplan för år 2015. Däremot så har överförmyndarnämnden fastställt en intern kontrollplan för år 2016.
- Redovisning av uppföljning i interna kontroll år 2015 är ibland uppställd så att det är svårt att se vilka synpunkter som avser årets åtgärder jämfört förslag till åtgärd från föregående års interna kontroll.
- Vi anser i likhet med föregående år att det bör upprättas en sammanfattande bedömning av den interna kontrollen i kommunens årsredovisning.

Göteborg 2016-03-14

Henrik Bergh

Projektledare

Håkan Ohlsson

Uppdragsledare